

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**Проректор з науково-педагогічної роботи
та міжнародної співпраці
Львівського національного університету
імені Івана Франка _____**

“ ____ ” _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ
Частина 1**

**галузь знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
юридичний факультет**

Львів - 2025

Цивільне право України (Частина 1): робоча програма навчальної дисципліни для студентів за галуззю знань 08 «Право», за спеціальністю 081 «Право» у межах освітньо-професійної підготовки програми ОС Бакалавр, 2025. 44 с.

Розробники:

Коссак Володимир Михайлович – завідувач кафедри цивільного права та процесу, доктор юридичних наук, професор.

Герц Алла Анатоліївна - професор кафедри цивільного права та процесу, доктор юридичних наук, професор.

Якубівський Ігор Євгенович – професор кафедри цивільного права та процесу, доктор юридичних наук, професор.

Юркевич Юрій Миколайович - професор кафедри цивільного права та процесу, доктор юридичних наук, професор.

Яновицька Галина Богданівна - професор кафедри цивільного права та процесу, доктор юридичних наук, професор.

Бек Юліан Богуславович - доцент кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент.

Грущинська Наталія Ігорівна - доцент кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент.

Кравчик Марта Богданівна - доцент кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент.

Гнатів Оксана Михайлівна – доцент кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук.

Верес Ірина Ярославівна – доцент кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (Протокол № 1 від 25 серпня 2025).

Завідувач кафедри

цивільного права та процесу _____ проф. Володимир КОССАК

25 серпня 2025р.

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (в межах ОПП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів спеціальності 081 «Право»). Протокол № ____ від «__» _____ 2025 р.

Голова _____ проф. Володимир БУРДІН

1. ВСТУП

Цивільне право України є нормативною навчальною дисципліною для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право», що передбачає вивчення цивільного права як однієї із галузей приватного права України. У розрізі «Цивільного права України (ч. 1)» розглядаються питання щодо загальних положень цивільного права, особистих немайнових прав, речового права, загальних положень права інтелектуальної власності та загальних положень зобов'язального права.

Курс «Цивільне право України (ч. 1)» передбачає вивчення загальних положень цивільного права (предмет і метод правового регулювання, цивільне законодавство, цивільні правовідносини, їх суб'єкти, об'єкти, правочини, представництво, строки та терміни, позовна давність, здійснення та захист цивільних прав та інтересів). Також передбачається вивчення таких цивільно-правових інститутів, як особисті немайнові права (поняття, види, особливості захисту), право власності та інші речові права (поняття, суб'єкти, об'єкти, зміст, набуття та припинення, спільна власність, особливості захисту), загальні положення про право інтелектуальної власності (поняття, об'єкти, суб'єкти, підстави набуття, зміст прав інтелектуальної власності, строки чинності, випадки вільного використання об'єктів, особливості захисту), загальні положення про зобов'язання (поняття, види, підстави виникнення, суб'єкти, виконання зобов'язання, забезпечення виконання зобов'язання, припинення зобов'язання та відповідальність за його порушення).

Вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право України» спрямоване на формування та розвиток у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

1) інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній правничій діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування цивілістичної доктрини, цивільно-правових принципів та норм цивільного права і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2) загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу при тлумаченні і застосуванні цивільно-правових норм;
- здатність застосовувати знання з цивільного права у практичних ситуаціях при вирішенні цивільно-правових спорів;
- знання та розуміння предметної області цивільно-правового регулювання та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями у галузі цивільного права.

3) спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її цивільно-правової природи;

- здатність застосовувати норми та інститути цивільного права у юридичній практичній діяльності;
- здатність застосовувати принципи цивільного права та положення цивілістичної доктрини у юридичній практиці;
- здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин, уміння їх аналізувати та використовувати в юридичній діяльності у сфері цивільно-правового регулювання;
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти у сфері цивільно-правового регулювання;
- здатність аналізувати цивільно-правові проблеми, обґрунтовувати правові позиції та викладати їх зміст у відповідних рішеннях та інших актах правозастосування у справах, що впливають із цивільних правовідносин;
- здатність до критичного та системного аналізу цивільно-правових явищ, норм та інститутів;
- здатність до консультивання з цивільно-правових питань, зокрема, можливих цивільно-правових способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;
- здатність до самостійної підготовки проєктів рішень, судових наказів та інших актів правозастосування у справах, що впливають із цивільних правовідносин, а також статутів, довіреностей, договорів та інших документів цивільно-правового характеру;
- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів цивільно-правового характеру, розуміння їх юридичної природи і значення та правових наслідків у цивільних правовідносинах.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

- визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин у сфері цивільно-правового регулювання;
- проводити збір, оцінку та інтегрований аналіз належних та прийнятних матеріалів, фактичних даних та документів цивільно-правового характеру з різних джерел;
- давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин у сфері цивільного права з достатньою обґрунтованістю;
- оцінювати недоліки і переваги певних цивільно-правових аргументів, аналізуючи відому проблему;
- сформулювати тему власного прикладного дослідження у сфері цивільно-правового регулювання, скласти та узгодити його план, самостійно оцінювати, збирати та аналізувати матеріали за визначеними джерелами, самостійно відбирати додаткові джерела;
- самостійно визначати ті обставини цивільно-правового характеру, для з'ясування, оцінки чи аналізу яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій;

- знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм цивільного права;
- враховувати міжнародні стандарти захисту прав і свобод, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та прецедентну практику Європейського суду з прав людини, зміст основних нормативно-правових актів ЄС та рішень Суду Справедливості ЄС при застосуванні цивільного законодавства України;
- самостійно збирати, належно аналізувати та використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності у сфері цивільно-правового регулювання, а також аналізувати достовірність джерел походження інформації під час її вибірки та аналізу;
- вільно використовувати для правничої діяльності у сфері цивільного права доступні інформаційні технології і бази даних
- працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи, пов'язаних із вирішенням конкретних завдань у галузі цивільного права;
- виявляти знання і розуміння положень сучасної цивілістичної доктрини, цінностей та принципів функціонування національної правової системи, застосовувати ці знання в професійній діяльності;
- пояснювати природу та зміст основних цивільно-правових явищ і процесів;
- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти у сфері цивільно-правового регулювання і робити обґрунтовані правові висновки
- готувати проєкти судових рішень, судових наказів та інших актів застосування норм цивільного права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях, дотримуючись при цьому стандартів діловодства та професійної етики;
- надавати консультації щодо можливих цивільно-правових способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях, попередження ймовірних випадків їхнього порушення, з дотриманням вимог професійної етики, належним дотриманням норм щодо нерозголошення персональних даних та захисту конфіденційної інформації.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS - 9,0	Галузь знань 08 «Право»	Нормативна навчальна дисципліна	
Курсова робота -1 Загальна кількість годин – 270	Спеціальність 081 «Право»		
		2	1, 2
		Семестр	
		3, 4	2, 3, 4
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 (5); самостійної роботи – 4.	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Бакалавр права.	64 год.	30 год.
		Практичні/Лаборат.	
		80 год.	40 год.
		Самостійна робота	
		126 год.	200 год.
		Види контролю: залік, іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1,14 : 1;

для заочної форми навчання – 0,35 : 1.

Мова навчання: українська

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення курсу «Цивільне право України (ч. 1)» є засвоєння теоретичних знань та здобуття практичних умінь і навичок щодо тлумачення і застосування правових норм, що регулюють цивільні відносини.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Цивільне право України (ч. 1)» є аналіз Цивільного кодексу України, інших актів цивільного законодавства України, міжнародних договорів, актів узагальнення судової практики, постанов Верховного Суду, навчальної та монографічної цивілістичної літератури, вирішення аналітичних завдань та практичних казусів, що стосуються загальних положень цивільного права, особистих немайнових прав, речового права, загальних положень права інтелектуальної власності та загальних положень про зобов'язання.

Вимоги щодо рівня сформованості знань, умінь та навичок. В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- джерела цивільного права та положення сучасної цивілістичної доктрини;
- особливості застосування норм цивільного права та правові позиції Верховного Суду з основних питань у сфері цивільного права;
- особливості правового статусу окремих учасників цивільних відносин;
- особливості правового режиму окремих категорій об'єктів цивільних прав;
- поняття, види та умови дійсності правочинів, а також особливості інших юридичних фактів цивільного права;
- засади здійснення цивільних прав та виконання обов'язків;
- поняття, види, особливості набуття, здійснення та захисту особистих немайнових прав фізичної особи;
- поняття, систему, особливості набуття, припинення, здійснення та захисту права власності та інших речових прав;
- загальні засади правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності;
- загальні положення про зобов'язання (поняття, система, елементи, підстави виникнення, виконання, забезпечення виконання, припинення, відповідальність за їх порушення).

вміти:

- застосовувати абстрактне мислення, аналіз та синтез при тлумаченні і застосуванні цивільно-правових норм;
- застосовувати здобуті теоретичні знання у практичних ситуаціях при вирішенні цивільно-правових спорів;
- застосовувати знання завдань, принципів і доктрини національного цивільного права, змісту цивільно-правових правових інститутів та норм у юридичній практиці;
- визначати та виокремлювати належні й прийнятні для юридичного аналізу факти, що стосуються сфери цивільних відносин, систематизувати та досліджувати їх з використанням методів критичного, аналітичного та логічного мислення;

- детально, послідовно і системно аналізувати правові проблеми та спори цивільно-правового характеру, формувати та обґрунтовувати правові позиції у юридичних документах (заявах, скаргах, позовних заявах, апеляційних скаргах, тощо);
- проводити критичний, логічний та системний аналіз цивільно-правових явищ, норм та інститутів;
- проводити консультування з цивільно-правових питань, зокрема, щодо ефективних способів цивільно-правового захисту прав та інтересів клієнтів, попередження ймовірних порушень їхніх прав та інтересів, з дотриманням вимог професійної етики, норм щодо нерозголошення персональних даних та захисту конфіденційної інформації;
- самостійно готувати проекти документів цивільно-правового характеру (договорів, довіреностей, статутів, тощо) та актів правозастосування у сфері цивільно-правового регулювання (проектів судових рішень, судових наказів, тощо);
- детально, послідовно і системно аналізувати документи цивільно-правового характеру (договори, довіреності, статути, свідоцтва, тощо), уважно та ретельно їх вивчати, розуміти їх правовий характер, значення та юридичні наслідки.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Цивільне право в системі права України.

Цивільне право як галузь приватного права. Предмет та метод цивільно-правового регулювання. Принципи цивільного права. Система цивільного права. Співвідношення цивільного права з іншими галузями права.

Наука цивільного права. Становлення цивілістичної науки в Україні та її сучасний стан.

Тема 2. Джерела цивільного права України.

Загальна характеристика джерел цивільного права. Цивільне законодавство України: поняття і структура. Конституція України – основа цивільного законодавства України. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства України, історія його прийняття та структура. Інші акти цивільного законодавства. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі та за колом суб'єктів. Міжнародні договори та їх значення у регулюванні цивільних правовідносин. Акти «м'якого права» (soft law) у сфері європейського приватного права та їх роль у розвитку цивільного законодавства України.

Акти цивільного законодавства і договір.

Звичай як джерело цивільного права. Звичаї ділового обороту.

Цивільно-правові норми: поняття, види. Оцінювальні поняття в цивільному праві. Аналогія в цивільному праві.

Судова практика та її роль в удосконаленні, тлумаченні та застосуванні норм цивільного права.

Тема 3. Цивільні правовідносини.

Поняття та особливості цивільних правовідносин. Елементи цивільних правовідносин (суб'єкти, об'єкт, зміст). Види цивільних правовідносин.

Тема 4. Фізична особа.

Поняття фізичної особи як суб'єкта цивільних правовідносин. Співвідношення між поняттями „особа”, „фізична особа”, „громадянин”. Іноземні громадяни та особи без громадянства як суб'єкти цивільних правовідносин. Ім'я фізичної особи. Місце проживання фізичної особи.

Цивільна правоздатність фізичної особи: поняття, моменти виникнення і припинення. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи.

Цивільна дієздатність: поняття, види. Часткова цивільна дієздатність. Неповна цивільна дієздатність. Повна цивільна дієздатність. Набуття та надання повної цивільної дієздатності. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи: підстави, порядок та правові наслідки. Визнання фізичної особи недієздатною: підстави, порядок та правові наслідки.

Визнання фізичної особи безвісно відсутньою: підстави, порядок, правові наслідки. Правовий статус осіб, зниклих безвісти.

Оголошення фізичної особи померлою: підстави, порядок, правові наслідки.

Встановлення опіки та піклування.

Тема 5. Юридична особа: загальні положення.

Поняття та ознаки юридичної особи. Характеристика основних теорій юридичної особи. Види та організаційно-правові форми юридичних осіб. Створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Цивільна право- і дієздатність юридичної особи. Органи юридичної особи. Філії і представництва юридичної особи. Припинення юридичної особи: поняття, способи, підстави. Загальний порядок ліквідації юридичної особи. Задоволення вимог кредиторів при ліквідації юридичної особи. Реорганізація юридичної особи: поняття, форми.

Тема 6. Участь держави, Автономної Республіки Крим і територіальних громад у цивільних правовідносинах.

Держава Україна як суб'єкт цивільних правовідносин. Форми участі держави в цивільних правовідносинах. Автономна Республіка Крим та територіальні громади як суб'єкти цивільних правовідносин.

Тема 7. Об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Обороздатність об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав: поняття, класифікація. Цифрові речі (віртуальні активи, цифровий контент та ін.). Гроші як об'єкти цивільних прав. Валютні цінності. Майно, майнові права. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Результати робіт, послуги як об'єкти цивільних прав. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав.

Поняття та ознаки цінних паперів як об'єктів цивільних прав. Групи і види цінних паперів. Передання прав за цінним папером. Виконання за цінним папером. Окремі види цінних паперів (акції, облігації, векселі ін.).

Тема 8. Правочини: загальні положення.

Поняття та види юридичних фактів в цивільному праві.

Правочин: поняття та ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочину. Форма правочину. Способи волевиявлення. Вчинення правочинів із використанням електронних засобів комунікації. Правочини, вчинені під умовою. Тлумачення змісту правочину.

Тема 9. Недійсність правочинів.

Недійсні правочини, їх правова природа і види. Загальні правові наслідки недійсності правочину. Недійсність частини правочину.

Недійсні правочини з вадами змісту. Недійсні правочини з вадами форми. Недійсні правочини з вадами суб'єктного складу. Недійсні правочини з вадами волі. Фіктивні та удавані правочини.

Тема 10. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.

Поняття та суб'єкти здійснення цивільних прав. Способи здійснення цивільних прав, їх класифікація. Межі здійснення цивільних прав. Виконання цивільних обов'язків.

Сутність захисту в цивільному праві. Співвідношення охорони і захисту цивільних прав та інтересів. Підстави та суб'єкти захисту цивільних прав та інтересів. Форми захисту цивільних прав та інтересів. Самозахист. Загальна характеристика способів захисту цивільних прав та інтересів. Характеристика окремих способів захисту цивільних прав та інтересів.

Тема 11. Представництво в цивільному праві.

Поняття і сутність представництва в цивільному праві. Види цивільно-правового представництва. Суб'єкти представництва. Повноваження представника. Правові наслідки перевищення повноважень представником.

Довіреність: поняття, види. Форма довіреності. Зміст довіреності. Припинення представництва за довіреністю.

Тема 12. Цивільно-правові строки і терміни: загальні положення. Позовна давність

Цивільно-правові строки і терміни: поняття, правова природа. Види цивільно-правових строків і термінів. Способи визначення строків і термінів. Порядок обчислення строків.

Позовна давність: поняття та сутність, сфера застосування. Загальна позовна давність. Спеціальна позовна давність. Зміна тривалості позовної давності. Початок перебігу позовної давності. Зупинення перебігу позовної давності. Переривання перебігу позовної давності. Правові наслідки спливу позовної давності та умови їх застосування судом. Поважність причини пропуску позовної давності.

Тема 13. Особисті немайнові права фізичної особи та їх види.

Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи. Класифікація особистих немайнових прав в цивільному праві. Загальні засади здійснення особистих немайнових прав.

Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.

Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Захист персональних даних.

Тема 14. Захист особистих немайнових прав фізичної особи.

Загальні засади захисту особистих немайнових прав фізичної особи. Форми захисту особистих немайнових прав. Поняття та класифікація способів захисту особистих немайнових прав.

Поновлення особистого немайнового права. Спростування недостовірної інформації. Право на відповідь. Заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права. Відшкодування майнової та моральної шкоди як способи захисту особистих немайнових прав.

Тема 15. Загальна характеристика права власності.

Поняття та ознаки речових прав. Види речових прав. Поняття власності і права власності. Зміст права власності. Суб'єкти права власності. Право власності Українського народу. Право приватної власності. Право державної власності. Право комунальної власності.

Здійснення права власності. Межі здійснення права власності.

Обов'язки власника. Тягар утримання майна. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна.

Тема 16. Набуття права власності.

Підстави (способи) набуття права власності: поняття, види. Набуття права власності на новостворену річ. Переробка (специфікація) як підстава набуття права власності. Набуття права власності на прирощення, які приносить річ. Привласнення загальнодоступних дарів природи. Набуття права власності на безхазайну річ. Знахідка та порядок набуття права власності на неї. Бездоглядна домашня тварина. Набуття права власності на скарб. Набуття права власності за давністю володіння нею (набувальна давність).

Набуття права власності за договором. Момент виникнення права власності у набувача за договором. Інші похідні способи набуття права власності.

Тема 17. Припинення права власності.

Загальна характеристика підстав (способів) припинення права власності. Співвідношення понять „припинення права власності” і „позбавлення права власності”.

Відчуження речі як підстава припинення права власності. Відмова власника від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке не може їй належати. Знищення речі як підстава припинення права власності. Викуп пам'ятки культурної спадщини. Викуп земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, для суспільних потреб чи їх

примусове відчуження з мотивів суспільної необхідності. Націоналізація, конфіскація і реквізиція як підстави припинення права власності. Інші підстави припинення права власності.

Тема 18. Право спільної власності.

Поняття, ознаки і види права спільної власності.

Право спільної часткової власності: поняття, суб'єкти, підстави набуття. Порядок здійснення права спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності. Виділ частки і поділ майна, що є у спільній частковій власності. Припинення права на частку. Звернення стягнення на частку.

Право спільної сумісної власності, порядок здійснення права спільної сумісної власності. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Поділ майна. Звернення стягнення на частку майна, що є у спільній сумісній власності.

Право спільної власності на окремі види майна (земельну ділянку, житло).

Тема 19. Захист права власності.

Поняття захисту права власності. Підстави для захисту права власності. Суб'єкти захисту права власності. Форми захисту права власності. Поняття та класифікація способів захисту права власності.

Віндикація як спосіб захисту права власності. Межі віндикації. Розрахунки при віндикації.

Негаторний позов. Позов про зняття арешту з майна.

Визнання права власності як спосіб захисту права власності. Інші способи захисту.

Тема 20. Речові права на чуже майно.

Поняття, ознаки та види речових прав на чуже майно.

Сервітути: поняття, зміст. Виникнення, здійснення та припинення сервітуту.

Емфітевзис: поняття, зміст. Виникнення, здійснення та припинення емфітевзису.

Суперфіцій: поняття, зміст. Виникнення, здійснення та припинення суперфіцію.

Володіння та його захист у цивільному праві України.

Тема 21. Право інтелектуальної власності: загальні положення.

Поняття, джерела та система права інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Виникнення (набуття) прав інтелектуальної власності. Особисті немайнові права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності, строки їх чинності. Випадки вільного використання об'єктів. Особливості правового режиму службових об'єктів права інтелектуальної власності та об'єктів, створених за замовленням. Захист права інтелектуальної власності.

Тема 22. Загальна характеристика зобов'язань.

Поняття зобов'язання. Підстави виникнення зобов'язань. Види зобов'язань.

Елементи зобов'язання. Сторони і треті особи у зобов'язанні. Множинність осіб, її види. Заміна сторін у зобов'язанні.

Тема 23. Виконання зобов'язань.

Поняття та загальні принципи виконання зобов'язань. Суб'єкти виконання зобов'язання. Строк (термін) виконання зобов'язання. Місце виконання зобов'язання. Спосіб виконання зобов'язання. Предмет виконання зобов'язань. Особливості виконання грошових зобов'язань. Виконання зобов'язання шляхом внесення боргу в депозит нотаріуса. Зустрічне виконання зобов'язання. Підтвердження виконання зобов'язання.

Тема 24. Забезпечення виконання зобов'язань.

Поняття та загальна характеристика способів (видів) забезпечення виконання зобов'язань. Класифікація видів (способів) забезпечення виконання зобов'язань. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання.

Поняття та значення неустойки. Види неустойки.

Порука як спосіб (вид) забезпечення виконання зобов'язань.

Поняття та загальна характеристика гарантії. Відмежування гарантії від поруки.

Поняття та загальна характеристика завдатку. Відмежування завдатку від авансу. Правові наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого завдатком.

Поняття, функції та сфера застосування застави. Види застави. Підстави виникнення застави. Предмет застави. Суб'єкти заставних правовідносин. Договір застави, його зміст та форма. Звернення стягнення на заставлене майно.

Притримання як спосіб (вид) забезпечення виконання зобов'язань.

Довірча власність як спосіб (вид) забезпечення виконання зобов'язань.

Тема 25. Припинення зобов'язань.

Поняття та види підстав припинення зобов'язання. Припинення зобов'язання належним його виконанням. Передання відступного. Припинення зобов'язання шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог. Припинення зобов'язання за домовленістю сторін. Новація. Прощення боргу. Неможливість виконання як підстава припинення зобов'язання. Збіг кредитора і боржника в одній особі. Смерть фізичної особи, ліквідація юридичної особи – сторони у зобов'язанні та їх вплив на динаміку зобов'язального правовідношення.

Тема 26. Відповідальність за порушення зобов'язань.

Порушення зобов'язання та його правові наслідки. Поняття цивільно-правової відповідальності та її види. Форми відповідальності за порушення зобов'язання. Відшкодування збитків. Відшкодування моральної шкоди. Сплата неустойки. Співвідношення збитків і неустойки. Умови цивільно-

правової відповідальності за порушення зобов'язання. Випадок і непереборна сила, їх правове значення.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

назви тем	кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Цивільне право в системі права України.	11	2	2			7	11	2				9
Тема 2. Джерела цивільного права України	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 3. Цивільні правовідносини.	9	2	2			5	9					9
Тема 4. Фізична особа.	12	4	4			4	12	2	2			8
Тема 5. Юридична особа: загальні положення.	12	4	4			4	12	2	2			8
Тема 6. Участь держави, Автономної Республіки Крим і територіальних громад у цивільних правовідносинах.	9	2	2			5	9					9
Тема 7. Об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери.	11	2	2			7	11	2	2			7
Тема 8. Правочини: загальні положення.	11	2	2			7	11	2	2			7
Тема 9. Недійсність правочинів.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 10. Здійснення цивільних прав та обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.	9	2	2			5	9					9
Тема 11.	11	2	2			7	11	2	2			7

Представництво в цивільному праві.												
Тема 12. Цивільно-правові строки і терміни: загальні положення. Позовна давність	11	2	2			7	11	2	2			7
Тема 13. Особисті немайнові права та їх види.	11	2	2			7	11	2	2			7
Тема 14. Захист особистих немайнових прав.	10	2	2			6	10		2			8
Тема 15. Загальна характеристика права власності.	11	2		4		5	11	2	2			7
Тема 16. Набуття права власності.	11	4		4		3	11		2			9
Тема 17. Припинення права власності.	11	4		4		3	11		2			9
Тема 18. Право спільної власності.	10	2		4		4	10		2			8
Тема 19. Захист права власності.	11	2		4		5	11	2	2			7
Тема 20. Речові права на чуже майно.	10	4		4		2	10	2				8
Тема 21. Право інтелектуальної власності: загальні положення	11	2		4		5	11		2			9
Тема 22. Загальна характеристика зобов'язань.	10	2		4		4	10	2	2			6
Тема 23. Виконання зобов'язань.	8	2		4		2	8		2			6
Тема 24. Забезпечення виконання зобов'язань.	11	4		4		3	11	2	2			7
Тема 25. Припинення зобов'язань.	9	2		4		3	9					9
Тема 26. Відповідальність за порушення зобов'язань.	8	2		4		2	8		2			6
УСЬОГО ГОДИН	270	64	32	48		126	270	30	40			200

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на: - формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю; - забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру); - а також методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів. Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрою і здійснюються шляхом усного опитування студентів, виконання завдань та вирішення задач із практичних проблем. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання шляхом проведення іспиту. Форма проведення іспиту – письмова, усна, тестова тощо - затверджується кафедрою.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

а) за поточну успішність та модульний контроль

поточне тестування та самостійна робота										Пото ч успіш ність	модуль	сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	50	100
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20			
T21	T22	T23	T24	T25	T26							

б) виконання курсової роботи

Пояснювальна записка (теоретична частина)	Ілюстративна частина (практична частина)	Захист роботи	Сума
до 25	до 25	до 50	до 100

Шкала оцінювання: університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою
			Екзаменаційна оцінка
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно
81-89	B	Дуже добре	Добре
71-80	C	Добре	
61-70	D	Задовільно	Задовільно

51-60	E	<i>Достатньо</i>	
0-50	FX	<i>Незадовільно з правом перекладання</i>	<i>Незадовільно</i>
0-50	F	<i>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>	<i>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набутих знань до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студенту, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з курсу.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4.11.1950 р. // Права людини: Міжнародні договори ООН і РЄ. – К., 2001.
3. Угода про асоціацію між Україною з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована 16 вересня 2014 року // Офіційний вісник України. 2014. № 75. Том 1. Ст. 2125.
4. Договір про функціонування Європейського Союзу від 25 березня 1957 року (TFEU) // Офіційний вісник Європейського Союзу. 2010. С 83. Ст. 1.

5. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28 січня 1981 року // Офіційний вісник України. 2011. № 1. Ст. 1994.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. в редакції від 03.10.2017 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 48. – Ст.436.
8. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21–22. – Ст.135.
9. Кодекс торговельного мореплавства України від 09.12.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 52. – Ст. 349.
10. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2019. – № 19. – Ст.74.
11. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
12. Житловий кодекс України від 30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1983. – Додаток до № 28. – Ст. 573.
13. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2023. - № 57. - ст.166.
14. Закон України «Про акціонерні товариства» від 27.07.2022 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2023. - № 18-19. - ст.81.
15. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5–6. – Ст. 30.
16. Закон України «Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові» від 30.09.2020 р. // Офіційний вісник України. – 2020. – № 86. – Ст. 2764.
17. Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252.
18. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 р. // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54. – Ст.1883.
19. Закон України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 30. – Ст. 542.
20. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23.02.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 30. – Ст.260.
21. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
22. Закон України «Про відповідальність за несвочасне виконання грошових зобов'язань» від 22.11.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 5. – Ст. 28.
23. Закон України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» від 17.11.2009 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 1. – Ст.2.

24. Закон України «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому» від 15.08.2022 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2023. – №№ 23-24. – Ст.90.
25. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
26. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1.
27. Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» від 01.07.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 38. – Ст.509.
28. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 01.07.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 51. – Ст. 553.
29. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 2. – Ст. 17.
30. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» від 05.10.2017 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 45. – Ст. 400.
31. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.
32. Закон України «Про електронну комерцію» від 03.09.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 45. – Ст. 410.
33. Закон України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» від 18.11.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 11. – Ст.140.
34. Закон України «Про заставу» від 02.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 47. – Ст. 642.
35. Закон України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» від 17.05.2018 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 28. – Ст. 232.
36. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 3. – Ст. 481.
37. Закон України «Про захист прав споживачів» в редакції від 01.12.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 7. – Ст.84.
38. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. в редакції від 13.01.2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 313.
39. Закон України «Про медіа» від 13.12.2022 р. // Відомості Верховної Ради України. 2023. №№ 47-50. Ст.120.
40. Закон України «Про іпотеку» від 05.06.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – Ст. 313.
41. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 13.07.2017 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 35. – Ст. 376.
42. Закон України «Про кооперацію» від 10.07.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 5. – Ст. 35.

43. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29.06.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 50. – Ст. 540.
44. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст.170.
45. Закон України «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні» від 05.11.2021 р. // Офіційний вісник України. – 2021. – № 94. – Ст. 6047.
46. Закон України «Про Національний банк України» від 20.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст.238.
47. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
48. Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 29.11.2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2002. – № 10. – Ст.78.
49. Закон України «Про обіг векселів в Україні» від 05.04.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 24. – Ст. 128.
50. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
51. Закон України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів» від 03.03.2022 р. // Офіційний вісник України. – 2022. – № 33. – Ст. 1720.
52. Закон України «Про особисте селянське господарство» від 15.05.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 29. – Ст. 232.
53. Закон України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» від 14.05.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 29. – Ст. 262.
54. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 39. – Ст.333.
55. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 р. в редакції від 01.06.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 37. – Ст.307.
56. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст.36.
57. Закон України «Про охорону прав на компоновання напівпровідникових виробів» від 05.11.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 8. – Ст. 28.
58. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст.34.
59. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» в редакції закону від 17.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 23. – Ст.163.
60. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 47. – Ст. 251.
61. Закон України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» від 03.03.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 34. – Ст.228.

62. Закон України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану» від 17.05.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 15. – Ст.99.
63. Закон України «Про платіжні послуги» від 30.06.2021 р. // Офіційний вісник України. – 2021. – № 62. – Ст.3876.
64. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №23. – Ст.118
65. Закон України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти» від 12.07.2018 р. // Офіційний вісник України. – 2018. – № 62. – Ст. 2133.
66. Закон України «Про правову охорону географічних зазначень» від 16.06.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 32. – Ст.267.
67. Закон України «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19.06.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 524.
68. Закон України «Про психіатричну допомогу» від 22.02.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 19. – Ст. 143.
69. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» від 23.02.2006 р. в редакції від 19.06.2020 р. // Офіційний вісник України. – 2020. – № 67. – Ст. 2145.
70. Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» від 11.12.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – Ст. 232.
71. Закон України «Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва» від 23.12.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 6. – Ст.136.
72. Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» від 21.07.2020 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2020. – № 52. – Ст.497.
73. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 10.04.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 30. – Ст. 414.
74. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р. // Офіційний вісник України. – 2016. – № 56. – Ст. 1935.
75. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 13. – Ст. 69.
76. Закон України «Про третейські суди» від 11.05.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 35. – Ст.412.
77. Закон України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 46. – Ст.456.
78. Закон України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – Ст. 363.
79. Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» від 14.12.2021 р. // Офіційний вісник України. – 2022. – № 14. – Ст. 738.
80. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – Ст.19.

81. Постанова Верховної Ради України від 17.06.1991 р. «Про право власності на окремі види майна» // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 35. – Ст. 517.
82. Постанова Верховної Ради України від 12.09.1991 р. «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР» // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – Ст.621.
83. Указ Президента України від 03.10.1992 р. №493/92 «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» // Збірник Указів Президента України. – 1992. – № 4.
84. Указ Президента України від 10.06.1997 р. № 503/97 «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» // Офіційний вісник України. – 1997. – № 24. – Ст. 11.
85. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.06.1999 р. № 1172 «Про затвердження переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів» // Офіційний вісник України. – 1999. – № 26. – Ст. 1241.
86. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 р. №915 «Про затвердження Порядку розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по-батькові) фізичної особи» // Офіційний вісник України. – 2007. – № 52. – Ст. 2115.
87. Постанова Кабінету Міністрів України від 07.02.2022 р. № 265 «Деякі питання декларування і реєстрації місця проживання та ведення реєстрів територіальних громад» // Офіційний вісник України. – 2022. – № 25. – Ст.1234.
88. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
89. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>
90. Постанова Національного банку України від 15.12.2004 р. № 639 «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» // Офіційний вісник України. – 2005. – № 3. – Ст. 156.
91. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Вимог до написання найменування юридичної особи, її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, крім організації профспілки» № 368/5 від 05.03.2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012. – № 20. – Ст. 772.
92. Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 «Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України» // Офіційний вісник України. – 2012. – № 17. – Ст. 632.
93. Наказ Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України від 26.05.1999 р.

- № 34/166/131/88 «Про затвердження Правил опіки та піклування» // Офіційний Вісник України. – 1999. – № 26. – Ст. 1252.
94. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 № 644 «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/081-pravo-bakalavr-644-20.07.2022.pdf>
95. Регламент 2024/1689 від 13 червня 2024 року, що встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj/eng>
96. Регламент 2023/1114 від 31 травня 2023 року про ринки криптоактивів. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj/eng>
97. Регламент 910/2014 від 23 липня 2014 року про електронну ідентифікацію та довірчі послуги для електронних транзакцій на внутрішньому ринку. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_016-14#Text
98. Регламент 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб щодо обробки персональних даних і про вільний рух таких даних – (GDPR). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#Text
99. Директива 2004/48/ЄС від 29 квітня 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2004/48/oj/eng>

Судова практика:

1. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 4 від 31.03.95 // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95#Text>
2. Про деякі питання практики застосування норм Цивільного та Господарського кодексів України: Інформаційний лист Вищого господарського суду України № 01-8/211 від 07.04.2008 р. // Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v_211600-08
3. Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 9 // Офіційний сайт Верховної Ради України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-09>
4. Про судову практику у справах про захист гідності і честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 р. № 1 // Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text
5. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 5 // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10#Text>
6. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: Постанова Пленуму Вищого

- господарського суду України від 17.10.2012 р. № 12 // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12#Text>
7. Про узагальнення судової практики розгляду цивільних справ про захист права власності та інших речових прав: Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, 21.12.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005740-14#Text>
  8. Про деякі питання практики застосування позовної давності у вирішенні господарських спорів: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 29.05.2013 р. № 10 // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0010600-13>
  9. Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав: Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, 07.02.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005740-14#Text>
  10. Про деякі питання визнання правочинів (господарських договорів) недійсними: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 29.05.2013 № 11 // Офіційний сайт Верховної Ради України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0011600-13>
  11. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 04.06.2019 р. у справі № 916/3156/17. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/82424016>
  12. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 10.04.2019 р. у справі № 463/5896/14-ц. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/82065661>
  13. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 13.02.2019 у справі № [826/13768/16](#) (11-609апп18) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81334171>
  14. Постанова Великої Палати Верховного Суду 3.07.2019 р у справі № [369/11268/16-ц](#) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83482786>
  15. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 13.03.2019 року № 14-52 цс 19 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua>
  16. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 13.03.2018 року № 306/2004/15-ц). / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83482786>
  17. Постанова КЦС у складі ВС, 25.11.20 р. у справі №760/16924/18, / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93217601>
  18. Постанови КЦС у складі ВС: 30.01.20 р. у справі №761/30025/16-ц; 25.11.20 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/760/21303/17>
  19. Постанова КЦС у складі ВС, 03.04.19, справа №127/24530/16-ц / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=80980786&red=100003c1a6e7ef10b3e1af845b431af93f3d15&d=5>

20. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень частини другої статті 8, другого речення частини четвертої статті 16 Закону України "Про звернення громадян" (справа про звернення осіб, визнаних судом недієздатними) № 8-р/2018 від 11.10.2018 р. // Офіційний Вісник України. – 2018. – № 87. – Ст. 2886.
21. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини 1 статті 4 Цивільного процесуального кодексу України (справа про охоронюваний законом інтерес) № 18-рп/2004 від 01.12.2004 р. // Офіційний Вісник України. – 2004. – № 50. – Ст. 3288.
22. Рішення ЄСПЛ у справі *Wetjen and Others v. Germany*, 22.03.2018. <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-181583%22%5D%7D>
23. Рішення ЄСПЛ у справі *Tamiz v. The United Kingdom*, 19.09.2017. <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-178106%22%5D%7D>
24. Рішення ЄСПЛ у справі *Garnaga v. Ukraine*, 16.05.2013. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_960#Text
25. Рішення ЄСПЛ у справі *Rotaru v. Romania*, 04.05.2000. <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-58586%22%5D%7D>
26. Рішення ЄСПЛ у справі *Stubbings and Others v. The United Kingdom*, 22.10.1996. <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-117765%22%5D%7D>
27. Рішення Суду Справедливості ЄС (Четверта Палата) від 7 березня 2024 року, *IAB Europe*, C-604/22 // Огляд практики Суду справедливості Європейського Союзу. Рішення за березень 2024 року / відп. за вип. Р. Ш. Бабанли. Київ, 2024. https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_Sud_ES_03_2024.pdf.
28. Рішення Суду справедливості ЄС (Велика Палата) від 16 січня 2024 року, *Österreichische Datenschutzbehörde*, C-33/22 // Огляд практики Суду справедливості Європейського Союзу. Рішення за січень 2024 року / відп. за вип. Р. Ш. Бабанли. Київ, 2024. https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_Sud_ES_01_2024.pdf
29. Рішення Суду справедливості ЄС (Велика Палата) від 30 квітня 2024 року, *Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano*, C-178/22 // Огляд практики Суду справедливості Європейського Союзу. Рішення за травень 2024 року / відп. за вип. Р. Ш. Бабанли. Київ, 2024. https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/oglyady/Oglyad_SES_05_2024.pdf
30. Рішення Суду Справедливості ЄС (Третя Палата) від 14 грудня 2023 року, *VX and AT v. Gemeinde Ummendorf*, C-456/22. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:62022CJ0456>
31. Рішення Суду справедливості ЄС (Перша Палата) від 20 червня 2024 року, *GEMA*, C-135/23 // Огляд практики Суду справедливості

Європейського Союзу. Рішення за червень 2024 року / відп. за вип. Р. Ш. Бабанли. Київ, 2024.

https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/oglyady/Oglyad_SES_06_2024.pdf

32. Рішення Загального Суду (Третя Палата, розширений склад) від 8 травня 2024 року, Puma v EUIPO – Fujian Daocheng Electronic Commerce, T-758/22 // Огляд практики Суду справедливості Європейського Союзу. Рішення за травень 2024 року / відп. за вип. Р. Ш. Бабанли. Київ, 2024. https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/oglyady/Oglyad_SES_05_2024.pdf.

Спеціальна література

1. Аналіз практики застосування ст. 625 Цивільного кодексу України в цивільному судочинстві// Вісник Верховного Суду України. – 2014. – № 7 (167). – С. 27-39.
2. Асютіна А.В., Поліщук М.Р. Новація: загальна характеристика. // Юридичний електронний журнал. № 11. 2021. <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=144>
3. Бервено С. М. Проблеми договірної права України: монографія. – Київ: Юрінком Інтер, 2006. – 392 с.
4. Бірюкова А. Г. Особливості договору як джерела цивільного права України // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2018. – № 33. – С.90-92.
5. Бірюкова А.Г. Співвідношення приватного та публічного права: дуалістичний аспект// Право і суспільство. - 2018. - № 4. - С. 76-80.
6. Блажівська Н. Є. Електронний правочин у цивільному праві України: монографія. – Київ: Алерта, 2014. – 240 с.
7. Блажівська Н. Є. Застосування практики Європейського Суду з прав людини при захисті майнових прав: монографія. – Київ: Ін Юре, 2018. – 532 с.
8. Боднар Т. В. Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві: монографія. – Київ: Юрінком Інтер, 2005. – 272 с.
9. Боднар Т.В., О.В. Дзера. Науково-практичний коментар. Сімейний кодекс України. – Київ: Юрінком Інтер, 2020, 552 с.
10. Венедіктова І. В. Захист охоронюваних законом інтересів у цивільному праві: монографія. – Київ: Юрінком Інтер, 2014. – 288 с.
11. Верховець А.А. Цивільно-правова відповідальність за порушення договору: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук. – Київ, 2010. – 21 с.
12. Відповідальність у приватному праві: монографія / за заг. ред. І. А. Безклубого. – Київ: Грамота, 2014. – 416 с.
13. Водоп'ян Т.В. Правові наслідки визнання фізичної особи – сторони договірної зобов'язання недієздатною // Молодий учений. – 2017. – № 5.1 (45.1). – С. 5-9.
14. Вчення про цивільно-правову відповідальність: монографія / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2025. 816 с.
15. Герц А. А. Інформація про стан здоров'я як об'єкт правового регулювання // Право і суспільство. – 2015. – № 6. – С. 63-71.

16. Гнатів О. Право довірчої власності і право узуфрукту як альтернатива правам господарського відання та оперативного управління // Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних та сімейних прав : матеріали науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Ч.Н. Азімова (Харків, 15 грудня 2021 р.). – Харків, 2021. – С. 74-77.
17. Голубева Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: монографія. – Одеса: Фенікс, 2013. – 642 с.
18. Гончаренко В. О. Виконання договірних зобов'язань в іноземній валюті// Часопис цивілістики: науково-практичний журнал. - 2015. - Випуск 18. - С. 99-104.
19. Гриняк О. Б. Право спільної власності подружжя на житло за законодавством України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Київ, 2015. – 19 с.
20. Гудима Д. Речово-правові способи захисту цивільних прав: практика Великої Палати Верховного Суду // Режим доступу: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Prezent_Hudima_zahust.pdf
21. Даниленко О.В. Проблема визначення правової природи безготівкових грошей у сучасній науці та юридичній практиці // Науковий вісник публічного та приватного права. - 2016. - Випуск 3. - С. 39-45.
22. Даниленко О.В. Правовий режим грошей як об'єктів цивільних прав: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. - Харків, 2017. - 19 с.
23. Довгерт А. С. Джерела цивільного права України: види та співвідношення // Приватне право і підприємництво. 2015. Вип.14.
24. Долинська М.С. Особливості укладення та нотаріального посвідчення договорів щодо права користування земельною ділянкою для забудови (суперфіцію) // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – № 4. – С. 145 – 153.
25. Дякович М. М. Охорона і захист сімейних прав та інтересів нотаріусом: монографія. Київ: Істина, 2015. 520 с.
26. Дякович М. М. Спрощення порядку набуття права на землю. Практичні аспекти, проблемні питання та бачення їх вирішення // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2010. – № 4 (52). – С. 87-93.
27. Єсіпова Л. О. Цивільно-правова сутність понять збитки та шкода // Часопис цивілістики: науково-практичний журнал. - 2015. - Випуск 18. - С. 33-36.
28. Жорнокуй Ю.М., Сліпченко С.О., Жорнокуй В.Г. Корпоративні правовідносини: монографія. – Харків: Екус, 2021. – 248 с.
29. Заболотна Н.Я. Проблемні аспекти визначення юридичних фактів-подій у цивільному праві // Юридичний електронний журнал. № 3. 2022. <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=148>
30. Завалюк С.В. Аналогія права за цивільним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Одеса, 2015. – 22с.

31. Запорожець С. В. Іпотечні операції на ринку банківських послуг : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. – Львів, 2014. – 20 с.
32. Зловживання правом: зб. статей / за ред. проф. І.В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків: Екус, 2021. 308 с.
33. Іванова С. М. Визнання недійсним правочину як спосіб захисту цивільних прав та інтересів за законодавством України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. – Київ, 2014. – 20 с.
34. Ільків О.В. Речові права в умовах новелізації цивільного законодавства України: монографія. Рівне: О.Зень, 2021. – 456 с.
35. Інтелектуальне право України / за заг. ред. О. С. Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. – 608 с.
36. Ісаєв А. Право власності на гроші // Право України. 2021. № 5. С. 119-134.
37. Кирилюк Д. В. Цивільно-правове регулювання іпотеки об'єктів незавершеного будівництва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. – Київ, 2015. – 20 с.
38. Кізлова О.С. Застава об'єктів незавершеного будівництва: особливості законодавчого закріплення // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право» – 2012. – Вип. № 20. – Ч. II. – Т. I. – С. 189 – 191.
39. Кондратьєва Н.М. Правове регулювання права спільної часткової власності: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Н.М. Кондратьєва. – Київ, 2011. – 233 с.
40. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: АртЕк, 2020. 128 с.
41. Коссак В. М. Правові засади іноземного інвестування в Україні: монографія. Львів, 1999. 216 с.
42. Коссак В. М. Речові права на нерухоме майно // Право України. – 2014. – № 2. – С. 131-138.
43. Коссак В. М., Якубівський І.Є. Право інтелектуальної власності: підручник. – Київ: Істина, 2007. – 208 с.
44. Коссак В.М. Проблеми припинення зобов'язань у Цивільному кодексі України / В.М. Коссак // Наукові праці. Т. 69. – Вип. 56. – С. 179 – 183.
45. Кот О. О. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав: проблеми теорії і судової практики: монографія. Київ: Алерта, 2017. 494 с.
46. Кохановська О. В. Теоретичні проблеми інформаційних правовідносин в цивільному праві України: монографія. Київ: Київський ун-т, 2006. 463 с.
47. Кохановська О. В. Основні теорії права інтелектуальної власності та їх вплив на розвиток сучасного законодавства України. *Право України*. 2011. № 5. С. 52–59.
48. Кравцов С., Сокол А. Обмеження у дієздатності, визнання особи недієздатною та поновлення у дієздатності: цивільно-процесуальний аспект// Підприємництво, господарство і право. - 2018. - № 5. - С. 47-51.

- 49.Крат В. «Vade mecum» вітчизняної цивілістики // Режим доступу: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Vade_mecum_03_12_2020.pdf
- 50.Крат В. Неустойка: поняття, види / В. Крат // Нотаріат для Вас. – 2012. – №12.
- 51.Крат В. Особливості припинення зобов'язання ліквідацією юридичної особи / В. Крат // Нотаріат для Вас. – 2012. – № 11.
- 52.Крат В. Припинення права застави: підстави та правові наслідки / В. Крат // Нотаріат для Вас. – 2013. – № 4.
- 53.Крижна В. М. Поняття та зміст прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 1. С. 3–7.
- 54.Крупник Р.В. Охорона та захист майнових прав власників і користувачів земельних ділянок у разі їх примусового вилучення: монографія. – Львів: Галич-Прес, 2021. – 344 с.
- 55.Кучеренко І. М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАНУ, 2004. 328 с.
- 56.Лепех С. Правовий режим грошей як спільного майна подружжя// Право України. - 2013. - № 10. - С. 85-96.
- 57.Леонтієва Л.В. Види юридичної відповідальності за порушення права інтелектуальної власності. // Юридичний електронний журнал. № 5. 2022. <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=150>
- 58.Лозовий А. І. Підстави припинення спільної часткової власності на нерухоме майно : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Харків: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2015. – 20 с.
- 59.Луспенник Д. Захист гідності, честі та ділової репутації: деякі проблемні питання правозастосування // Режим доступу: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Prezentatsia_Luspenyk.pdf
- 60.Луць В.В. Строки і терміни у цивільному праві : монографія / В.В. Луць ; Національна академія правових наук України, Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва. – КИЇВ: Юрінком Інтер, 2013. – 319 с.
- 61.Майданик Р. А. Речове право: підручник. Київ: Алерта, 2019. 1102 с.
- 62.Майданик Р. А. Розвиток приватного права України: монографія. Київ: Алерта, 2016. 226 с.
- 63.Мамедова С.М., Фомик О.С. Щодо питання захисту честі, гідності та ділової репутації, посягання на які відбулося в соціальних мережах України. // Юридичний електронний журнал. № 4. 2022. <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=149>
- 64.Мельник О. О. Договірне застереження про форс-мажор за цивільним законодавством України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Одеса, 2018. 22 с.
- 65.Мельниченко О. В. Принципи поділу майна подружжя в Україні / О. В. Мельниченко // Часопис Київського університету права . – 2016. – № 2. – С. 178-181.

66. Механізм цивільно-правового регулювання особистих немайнових відносин в умовах євроінтеграції: монографія / за ред. М. К. Галянтича, Ю. О. Заїки. Київ: НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2022. 340 с.
67. Москалюк Н.Б. Теоретичні та практичні проблеми права державної власності та його реалізації: монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 352 с.
68. Надьон В. В. Суб'єктивний обов'язок як елемент змісту цивільних правовідносин: монографія. Харків: Право, 2017. 392 с.
69. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. Вид. 2-ге, змін. і доп. / за ред. В. М. Коссака. – Київ: Істина, 2008. 992 с.
70. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. / за заг. ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця ; [наук. ред. М. М. Хоменко]. 6-те вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019 . Т. 1. 747 с.
71. Немцева А.О. Теоретико-правовий аналіз відповідальності без вини у цивільному праві України: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук. - Івано-Франківськ, 2016. - 21 с.
72. Олена Кібенко, Олена Пелипенко. Частка у статутному капіталі товариства як об'єкт права власності: окремі аспекти// Право України. 2021. №. 5. С. 67-84.
73. Оновлення регулювання приватних відносин: проблеми і перспективи: монографія / за ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка. Київ: Алерта, 2024. 296 с.
74. Оновлення Цивільного кодексу України: формування підходів: колективна монографія / за ред. А.С. Довгерта, Є.О. Харитонова. Одеса: Гельветика, 2020. 674 с.
75. Особисті немайнові права особи: навч. посіб. / за ред. А. О. Дутко. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 444 с.
76. Особливості здійснення суб'єктивних цивільних прав учасниками цивільних відносин: монографія / за заг. ред. акад. НАПрН України В. В. Луця. Київ: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2011. 320 с.
77. Остапенко В. І. Порука як спосіб забезпечення виконання зобов'язань, що виникають з кредитних правовідносин: (на матеріалах судової практики): автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2015. – 20 с.
78. Павлюк Н.М. Правова природа та поняття цивільних правовідносин: загальнотеоретичне дослідження. // Юридичний електронний журнал. № 3. 2022. <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=148>
79. Панченко С. С. Строк цивільно-правового договору : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спеціальність 12.00.03 «цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / С. С. Панченко. – Тернопіль, 2017. – 20 с.
80. Пленюк М. Д. Підстави виникнення зобов'язальних правовідносин в механізмі правового регулювання: монографія. Київ: НДІ приватного

- права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2016. 356 с.
81. Погрібний С. Визначення способу захисту цивільних прав та інтересів // Режим доступу: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Prezent_Pogribnyi_sposib_zahistu.pdf
82. Погрібний С. О. Механізм і принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України: монографія. Київ: Правова єдність, 2009. 304 с.
83. Порука як вид забезпечення виконання зобов'язання : істотні умови і особливості договору поруки, розгляд судами справ про визнання договору поруки недійсним, розгляд судами справ про визнання поруки припиненою, виконання договору поруки, правові висновки ВСУ з питань застосування законодавства щодо поруки / відповідальний редактор В.І. Гуменюк ; Верховний Суд України. – К. : Ін Юре, 2015. – 159 с.
84. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. / Р. Є. Еннан та ін. Київ: Алерта, 2016. 492 с.
85. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. О. І. Харитонові. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 540 с.
86. Приватноправові механізми здійснення та захисту суб'єктивних прав фізичних та юридичних осіб: колективна монографія / за наук. ред. проф. В. Л. Яроцького. Харків: Юрайт, 2013. 272 с.
87. Примак В.Д. Непереборна сила як обставина, що звільняє від цивільно-правової відповідальності: порівняльно-правовий вимір // Приватне право і підприємництво. - 2016. - Вип. 16. - С. 64-68.
88. Принципи, дефініції і модельні правила європейського приватного права (Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference, DCFR), 2009. https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/EUROPEAN_PRIVATE_LAW/EN_EPL_20100107_Principles_definitions_and_model_rules_of_European_private_law_-_Draft_Common_Frame_of_Reference_DCFR_.pdf
89. Проблеми правового регулювання приватних відносин в умовах оновлення цивільного законодавства України: монографія / за ред. І. В. Красницького, Ю. М. Юркевича. Львів: ЛьвДУВС, 2023. 868 с.
90. Пучковська І. Й. Теоретичні проблеми забезпечення зобов'язань: монографія. Харків: Право, 2017. 472 с.
91. Пучковська І. Право притримання і притримання – самостійні способи захисту прав кредитора у договірному зобов'язанні / І. Пучковська // Право України. – 2012. – № 8. – С. 218 – 226.
92. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу: монографія / за заг. ред. Н.С. Кузнецової. 2-ге вид., доп. і перероб. Одеса: Гельветика, 2022. 908 с.
93. Романюк Я. М. Підстави і цивільно-правові наслідки визнання правочину недійсним : (на матеріалах судової практики) : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук : спеціальність 12.00.03

- «цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / Я. М. Романюк. – КИЇВ, 2010. – 16 с.
- 94.Ромовська З. В. Українське цивільне право. Загальна частина: Академічний курс: Підручник. 2-ге вид., допов. Київ: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. 594 с.
- 95.Ситнік О. М. Неустойка як спосіб забезпечення виконання зобов'язань за договором побутового підряду / О. М. Ситнік // Часопис Київського університету права . – 2015. – № 4. – С. 203 – 207.
96. Скиданов К. В. Воля і волевиявлення в правочині : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук : спеціальність 12.00.03 «цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / К. В. Скиданов. – КИЇВ, 2016. – 20 с.
- 97.Скрипник В.Л. Теоретичні і методологічні проблеми об'єктів цивільних прав: монографія. – Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2020. – 380 с.
- 98.Сліпченко А. С. Цивільний оборот речей: монографія. Харків: ЕКУС, 2024. 240 с.
- 99.Сліпченко С. О. Цивільний оборот речей: монографія. Харків: ЕКУС, 2024. 240 с.
100. Сліпченко С. О. Особисті немайнові правовідносини щодо оборотоздатних об'єктів: монографія. Харків: Діса плюс, 2013. 552 с.
101. Слома В. М. Цивільно-правові зобов'язання з множинністю суб'єктів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 384 с.
102. Слома В.М. Гарантія як вид забезпечення виконання цивільно-правових зобов'язань: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / В.М. Слома. – Львів, 2007. – 205 с.
103. Слома В.М. Часткові зобов'язання у доктрині цивільного права// Науковий вісник публічного та приватного права. 2018. Випуск 6. Том 1. С. 159-162.
104. Спасибо І. Про доктринальні засади реституції власності // Право України. 2021. №. 5. С. 167-177.
105. Спасибо-Фатєєва І. В. Погляди на підстави переосмислення права власності // Право України. 2021. №. 5. С. 119-134. С.13-28.
106. Спасибо-Фатєєва І. В. Цивілістика: на шляху формування доктрин: вибр. наук. праці. Харків: Золоті сторінки, 2012. 696 с.
107. Стефанчук М. О. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав: монографія. Київ: КНТ, 2008. 184 с.
108. Стефанчук М. О. Цивільна правосуб'єктність фізичних осіб та особливості її здійснення: монографія. Київ: Артек, 2020. 479 с.
109. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб у цивільному праві (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): монографія / відп. ред. Я. М. Шевченко. Хмельницький: Вид-во Хмельницького ун-ту управління та права, 2007. 626 с.
110. Суб'єкти цивільного права / за заг. ред. Я. М. Шевченко. – Харків: Харків юридичний, 2009. – 632 с.
111. Таш'ян Р. І. Недійсність правочинів у цивільному праві України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків: НУЮ ім. Ярослава Мудрого, 2024. 38 с.

112. Таш'ян Р. І. Односторонні правочини у цивільному праві: монографія. Харків: Право, 2010. 200 с.
113. Ус М. В. Колізії суб'єктивних цивільних прав: монографія. Харків: Право, 2014. 224 с.
114. Харитонов Є. О. «Прогалини» у цивільному законодавстві: хибні правотворчості чи прийом законодавчої техніки // Юридичний вісник. 2013. - №1. С 72-80.
115. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Оновлення (кодифікації і рекодифікації) цивільного законодавства України: досвід, проблеми та перспективи: монографія. Одеса: Фенікс, 2020. 462 с.
116. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Цивільні правовідносини: монографія. 2-ге вид., перероб. і доп. Одеса: Фенікс, 2011. 456 с.
117. Харитонova О. І. Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади): монографія. Одеса: Фенікс, 2011. 346 с.
118. Харитонova О.І. Поняття та види цивільних правовідносин інтелектуальної власності // Право України. – 2011. - № 3.
119. Харченко Г. Г. Речові права: монографія. Київ: Алерта, 2017. 556 с.
120. Цивільне право (Загальна частина): курс лекцій / за ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків: Екус, 2021. – 448 с.
121. Цивільне право України: підручник: У 2 кн. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової, Р. А. Майданика. – Київ: Юрінком-Інтер, 2017. – 976 с.
122. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 ч. Ч. 1. Загальна. / за ред. проф. Р. Б. Шишки (кер. авт. кол.). – Київ: Видавництво «Ліра-К», 2018. – 736 с.
123. Цивільне право України (частина загальна): підручник / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2024. 568 с.
124. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар / за заг. ред. Є. О. Харитонova, О. М. Калітенко. Київ: Норма права, 2023. 1424 с.
125. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар. Т. 1: Загальні положення. Особи. / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2020. 928 с.
126. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар. Т. 2: Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки та терміни. Позовна давність. Особисті немайнові права фізичної особи / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 784 с.
127. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар. Т. 3: Право власності та інші речові права / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2023. 808 с.
128. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар. Т. 4: Право інтелектуальної власності / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2023. 616 с.
129. Цікало В.І. Давність у цивільних правовідносинах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спеціальність 12.00.03 «цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / В. І. Цікало. – Львів, 2004. 20 с.

130. Цікало В. І. Засада пропорційності здійснення корпоративних прав: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 588 с.
131. Цюра В. В. Теоретичні питання інституту представництва в цивільному праві України: монографія. – Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2016. – 490 с.
132. Шимон С. І. Теорія майнових прав як об'єктів цивільних правовідносин: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2014. 664 с.
133. Шимон С.І. Проблеми об'єктоздатності окремих забезпечувальних майнових прав вимоги / С.І. Шимон // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право» – 2012. – Вип. № 20. – Ч. II. – Т. I. – С. 270 – 273.
134. Юркевич Ю. М. Припинення юридичних осіб з правонаступництвом: монографія / наук. ред. В. М. Коссак. Хмельницький: Вид-во Цюпак, 2010. 224 с.
135. Якубівський І. Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 522 с.
136. Якубівський І. Є. Перспективи оновлення норм ЦК України про фізичну особу в процесі рекодифікації // Нове українське право. 2024. № 1. С. 55-64.
137. Якубівський І. Є. Правові наслідки недійсності правочину з позиції рекодифікації цивільного законодавства України // Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 12. С. 131-134.
138. Яновицька Г.Б. Цивільно-правові засоби захисту прав споживачів в Україні: монографія. Львів. 2018. 400 с.
139. Axente, A. M. Real rights over the property of another in Roman law. *Conferința Internațională de Drept, Studii Europene și Relații Internaționale*, 8(VIII), 2020. P. 558-565.
140. Beneduzi R. Equity in the Civil Law Tradition. Springer Nature, 2021. 180p.
141. Berglas L. A. Civil Law in America: A Minimalist Law Book. Wild Palms Press LLC, 2013. 60p.
142. Butterworths Property Law Handbook. 11th edition / by Benjamin Faulkner, Jonathan Davey. – London: LexisNexis Butterworths, 2018. – 386 p.
143. Cossart, S., Chaplier, J., De Lomenie, T. B. The French law on duty of care: A historic step towards making globalization work for all. *Business and Human Rights Journal*, 2(2), 2017.p. 317-323.
144. de Queiroz Barboza, Estefânia Maria. As origens históricas do civil law e do common law. *REVISTA QUAESTIO IURIS* 11.3 2018. P. 1456-1486.
145. Despotović, D., Maksimović, S. The origin of the civil law codification in Europe. *Pravo-teorija i praksa*, 39(1), 2022. P. 45-57.
146. Emerich, Y. Conceptualising Property Law: Integrating Common Law and Civil Law Traditions. Edward Elgar Publishing. 2018. 352p.
147. Harmathy, A. Civil law and the role of the State. *Hungarian Journal of Legal Studies*, 61(4), 2022. P. 343-355.

148. Hesselink, M. W. The concept of good faith. *Towards A European Civil Code, Fourth Revised and Expanded Edition*, 2010.p. 619-649.
149. Jenks E., Lee R. W., Holdsworth W. S. A Digest of English Civil Law. Book 1. BiblioLife, 2016. 140p.
150. JIN, Chao. The Civil Law Protection of Citizens' Personal Information in the Context of Big Data. In: *International Conference on Cognitive Based Information Processing and Applications (CIPA 2021)*. Springer, Singapore, 2022. p. 313-320.
151. Kossak V. M. Legal Consequences of Mock Transactions / V. M. Kossak, I. Y. Yakubivskyi, M. V. Oprysko, V. Tsikalo, Y. B. Bek. *International Journal of Criminology and Sociology*. 2020. Vol. 9. P. 1600–1607.
152. MILJKOVIĆ, S. D., SIMIĆ, I. Waiting for the adoption of the draft civil code of the republic of Serbia. *Balkan Social Science Review*, 18, 2021. P. 67-83.
153. Mousourakis, G. Roman law and the origins of the civil law tradition. Berlin: *Springer*. 2015. p. 221-224.
154. Schuster E. J. The Principles of German Civil Law. Creative Media Partners, LLC, 2015. 754p.
155. Staudigl-Ciechowicz, K. Civil Law in Forced Unions. The Austrian Civil Code and its Significance for the Development of Civil Law in Central Europe. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*, 13(3), 2020. P. 289-301.
156. Szeibert, O. Convention on the Rights of the Child and some aspects of civil law and family law. *Miscellanea Historico-Iuridica*, 19(1), 2020. P. 187-207.
157. Tărchilă, P. The legal protection of the natural person. *AGORA International Journal of Juridical Sciences*, 14(2), 2020. P. 22-31.
158. The Oxford Handbook of Intellectual Property Law / ed. R. C. Dreyfuss and J. Pila. Oxford: Oxford University Press, 2018. 1010 p.
159. Umidbek, Soliboyev. Analogy of law and analogy of right in civil law. In: *E-Conference Globe*. 2021. p. 75-76.
160. Yanovytska H., Kossak V. Foreign Investment in Ukraine: Types and Forms. *International Journal of Criminology and Sociology*. 2020. Vol. 9. P. 3057–3065.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України: URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України: URL: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Міністерство юстиції України: URL: <http://www.minjust.gov.ua>
4. Міністерство освіти і науки України: URL: <http://www.mon.gov.ua>
5. Президент України: URL: <http://www.president.gov.ua>
6. Офіційний сайт Верховного Суду: URL: <https://supreme.court.gov.ua>
7. Міністерство фінансів України: URL: <http://www.minfin.gov.ua>

8. Єдиний державний реєстр судових рішень України: URL: www.reyestr.court.gov.ua
9. Конституційний Суд України: URL: <http://www.ccu.gov.ua>.
10. «EUR-LEX» <https://eur-lex.europa.eu/>
11. Суд Справедливості ЄС «CURIA» <https://curia.europa.eu/>

11. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Перелік питань на іспит.

1. Предмет, метод і система цивільного права.
2. Принципи цивільного права.
3. Поняття та види джерел цивільного права.
4. Конституція України – основа цивільного законодавства України.
5. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства України.
6. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі та за колом суб'єктів.
7. Звичай як джерело цивільного права. Звичаї ділового обороту.
8. Аналогія в цивільному праві.
9. Поняття та види цивільних правовідносин.
10. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин.
11. Засоби індивідуалізації фізичної особи у цивільних правовідносинах.
12. Цивільна правоздатність фізичної особи: поняття, виникнення і припинення, обсяг.
13. Цивільна дієздатність: поняття, елементи, види.
14. Цивільна дієздатність малолітньої особи.
15. Цивільна дієздатність неповнолітньої особи.
16. Підстави набуття, надання повної цивільної дієздатності.
17. Підстави та правові наслідки обмеження цивільної дієздатності фізичної особи.
18. Підстави та правові наслідки визнання фізичної особи недієздатною.
19. Підстави та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою.
20. Підстави та правові наслідки оголошення фізичної особи померлою.
21. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин: поняття та ознаки.
22. Юридичні особи приватного права і юридичні особи публічного права.
23. Товариства і установи: поняття, види.
24. Порядок створення юридичної особи. Установчі документи.
25. Засоби індивідуалізації юридичної особи у цивільних правовідносинах.
26. Цивільна правосуб'єктність юридичної особи, її елементи.
27. Відокремлені підрозділи юридичної особи.
28. Поняття, підстави та загальний порядок ліквідації юридичної особи.
29. Поняття та форми реорганізації юридичної особи.
30. Держава Україна як суб'єкт цивільних правовідносин.
31. Поняття та види об'єктів цивільних прав.

- 32.Класифікація об'єктів цивільних прав за ступенем їх оборотоздатності.
- 33.Поняття та види речей в цивільному праві.
- 34.Майно як об'єкт цивільних прав.
- 35.Гроші і валютні цінності як об'єкти цивільних прав.
- 36.Поняття, групи і види цінних паперів як об'єктів цивільних прав.
- 37.Інформація як об'єкт цивільних прав.
- 38.Поняття та види юридичних фактів в цивільному праві.
- 39.Правочин: поняття, ознаки, види.
- 40.Умови дійсності правочину.
- 41.Форма правочину.
- 42.Недійсні правочини, їх правова природа і види.
- 43.Правові наслідки недійсності правочину. Недійсність частини правочину.
- 44.Недійсні правочини, зміст яких суперечать закону.
- 45.Недійсні правочини, вчинені з порушенням передбаченої законом форми.
- 46.Недійсні правочини, вчинені особами з недостатнім обсягом дієздатності.
- 47.Недійсні правочини з пороками волі і волевиявлення.
- 48.Фіктивні та удавані правочини.
- 49.Поняття, суб'єкти та способи здійснення цивільних прав.
- 50.Межі здійснення цивільних прав.
- 51.Поняття, підстави та форми захисту цивільних прав та інтересів.
- 52.Способи захисту цивільних прав та інтересів.
- 53.Поняття, види та підстави виникнення представництва
- 54.Повноваження представника. Правові наслідки перевищення повноважень представником.
- 55.Довіреність: поняття, види, форма і зміст.
- 56.Припинення представництва за довіреністю.
- 57.Поняття та види цивільно-правових строків і термінів.
- 58.Способи визначення строків і термінів. Порядок обчислення строків.
- 59.Позовна давність: поняття, сутність, сфера застосування, вимоги, на які позовна давність не поширюється.
- 60.Види позовної давності. Зміна тривалості позовної давності.
- 61.Початок перебігу позовної давності.
- 62.Зупинення перебігу позовної давності.
- 63.Переривання перебігу позовної давності.
- 64.Правові наслідки спливу позовної давності та умови їх застосування судом. Поважність причини пропуску позовної давності.
- 65.Поняття, ознаки та види особистих немайнових прав фізичної особи.
- 66.Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.
- 67.Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
- 68.Способи захисту особистих немайнових прав фізичної особи.
- 69.Поняття, ознаки та види речових прав.
- 70.Поняття і зміст права власності.

- 71.Об'єкти і суб'єкти права власності.
- 72.Здійснення права власності та його межі.
- 73.Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна. Тягар утримання майна.
- 74.Підстави (способи) набуття права власності: поняття, види.
- 75.Виготовлення (створення) нової речі як підстава набуття права власності.
- 76.Специфікація як підстава набуття права власності.
- 77.Набуття права власності на безхазяйну нерухому річ.
- 78.Набуття права власності на знахідку.
- 79.Набуття права власності на скарб.
- 80.Набуття права власності за давністю володіння річчю.
- 81.Похідні підстави набуття права власності.
- 82.Поняття та види підстав (способів) припинення права власності.
- 83.Припинення права власності з волі власника.
- 84.Викуп пам'ятки культурної спадщини.
- 85.Відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності.
- 86.Конфіскація і реквізиція як підстави припинення права власності.
- 87.Поняття, ознаки і види права спільної власності.
- 88.Право спільної часткової власності.
- 89.Право спільної сумісної власності.
- 90.Поняття та класифікація способів захисту права власності.
- 91.Витребування майна з чужого незаконного володіння.
- 92.Негаторний спосіб захисту права власності. Позов про зняття арешту з майна.
- 93.Визнання права власності.
- 94.Поняття, ознаки та види речових прав на чуже майно.
- 95.Сервітут як вид речових прав на чуже майно.
- 96.Емфітевзис як вид речових прав на чуже майно..
- 97.Суперфіцій як вид речових прав на чуже майно.
- 98.Поняття, джерела та система права інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності.
- 99.Особисті немайнові права інтелектуальної власності.
100. Майнові права інтелектуальної власності, строки їх чинності.
101. Поняття та види зобов'язань.
102. Підстави виникнення зобов'язань.
103. Суб'єкти зобов'язання. Множинність та її види.
104. Заміна сторін у зобов'язанні.
105. Поняття та загальні принципи виконання зобов'язань.
106. Суб'єкти виконання зобов'язання.
107. Предмет і спосіб виконання зобов'язання.
108. Строк (термін) і місце виконання зобов'язання.
109. Особливості виконання грошових зобов'язань.
110. Підтвердження виконання зобов'язання.

111. Загальна характеристика видів (способів) забезпечення виконання зобов'язань. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання.
112. Неустойка як вид забезпечення виконання зобов'язань.
113. Поручка як вид забезпечення виконання зобов'язань.
114. Гарантія як вид забезпечення виконання зобов'язань.
115. Завдаток: поняття, функції, відмежування від авансу. Правові наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого завдатком.
116. Застава: поняття, джерела правового регулювання, вид.
117. Підстави виникнення застави. Договір застави, його зміст та форма.
118. Предмет застави. Суб'єкти заставних правовідносин.
119. Звернення стягнення на заставлене майно.
120. Притримання як вид забезпечення виконання зобов'язань.
121. Довірча власність як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
122. Поняття та види підстав припинення зобов'язання. Належне виконання зобов'язання як підстава його припинення.
123. Зарахування зустрічних однорідних вимог як підстава припинення зобов'язання.
124. Домовленість сторін як підстава припинення зобов'язання. Новація.
125. Неможливість виконання як підстава припинення зобов'язання.
126. Смерть фізичної особи, ліквідація юридичної особи – сторони у зобов'язанні та їх вплив на динаміку зобов'язального правовідношення.
127. Поняття цивільно-правової відповідальності та її види.
128. Форми цивільно-правової відповідальності за порушення зобов'язання.
129. Умови цивільно-правової відповідальності за порушення зобов'язання. Обставини, що виключають цивільно-правову відповідальність за порушення зобов'язання.
130. Особливості відповідальності за порушення грошових зобов'язань.